

Uchwała Nr 563/2014
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 4 września 2014 r.

**w sprawie oceny programowej na kierunku „mechanika i budowa maszyn”
prowadzonym na Wydziale Mechanicznym Politechniki Koszalińskiej na poziomie
studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim**

§ 1

Na podstawie art. 48a ust. 3 oraz art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z raportem Zespołu Oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, a także kierując się sprawozdaniem Zespołu działającego w obszarze nauk technicznych, w sprawie oceny programowej na kierunku „mechanika i budowa maszyn” prowadzonym na Wydziale Mechanicznym Politechniki Koszalińskiej na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim wydaje ocenę:

pozytywną

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, iż Wydział Mechaniczny Politechniki Koszalińskiej spełnia wymagania kadrowe, programowe, w tym dotyczące osiągniętych efektów kształcenia, i organizacyjne do prowadzenia na kierunku „mechanika i budowa maszyn” studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Poziom prowadzonego kształcenia odpowiada przyjętym kryteriom jakościowym w stopniu pozwalającym na wydanie oceny pozytywnej. Wszystkie przyjęte przez Komisję kryteria jakościowe tj. tym koncepcja rozwoju kierunku, cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji, program studiów, zasoby kadrowe, infrastruktura dydaktyczna, prowadzenie badań naukowych, system wsparcia studentów w procesie uczenia i wewnętrzny system zapewnienia jakości uzyskały ocenę w pełni.

§ 3

Następna ocena programowa na kierunku „mechanika i budowa maszyn” w wymienionej w § 1 jednostce powinna nastąpić w roku akademickim 2019/2020.

§ 4

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia uchwały.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.
2. Rektor Politechniki Koszalińskiej.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Marek Rocki

Załącznik do Uchwały Nr /
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia

Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej na podstawie przeprowadzonej wizytacji programowej została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tab. 1. Stopień spełnienia kryteriów

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
koncepcja rozwoju kierunku		+			
cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		+			
program studiów		+			
zasoby kadrowe		+			
infrastruktura dydaktyczna		+			
prowadzenie badań naukowych		+			
system wsparcia studentów w procesie uczenia się		+			
wewnętrzny system zapewnienia jakości		+			

Podsumowując wnioski szczegółowe zawarte w poszczególnych częściach niniejszego raportu można ogólnie stwierdzić, że wyniki dokonanej oceny jakości kształcenia na kierunku „mechanika i budowa maszyn” prowadzonym na Wydziale Mechanicznym Politechniki Koszalińskiej są jednoznacznie pozytywne, dobrze prognozując dalszy rozwój ocenianego kierunku, zarówno na poziomie studiów I, jak i II stopnia. Najistotniejszym potwierdzeniem tak sformułowanego przypuszczenia jest fakt, iż w okresie od ostatniej wizytacji PKA, tj. od roku 2008, Wydział dokonał ogromnego postępu w rozwoju kadry nauczycielskiej, czego wymiernym efektem jest wypromowanie 30 osób ze stopniem naukowym doktora, 15 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz pozytywne przeprowadzenie pięciu postępowań o nadanie tytułu naukowego profesora nauk technicznych.

Równie istotne, pozytywne zmiany dokonane w ostatnich latach dotyczą procesu dyplomowania oraz obciążenia dydaktycznego nauczycieli akademickich, co było główną przyczyną obniżenia (do warunkowej) oceny jakości kształcenia na kierunku „mechanika i budowa maszyn” przez PKA w 2007 roku (uchwała nr 585/2007 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 5 lipca 2007 r.).

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku odzwierciedla specyfikę Wydziału Mechanicznego Politechniki Koszalińskiej, jednego z dwóch najstarszych wydziałów na Uczelni i jasno nawiązuje do jej misji oraz odpowiada celom określonym w strategii rozwoju Jednostki. Zakładają one jej dalszy, zrównoważony rozwój, a także wsparcie potencjału gospodarczego przedsiębiorstw w regionie, realizowane przez absolwentów kierunków technicznych, zwłaszcza w zakresie technologii wytwarzania, produkcji i przetwórstwa, nastawionych na działania innowacyjne.

Wewnętrzni interesariusze (pracownicy i studenci), a także zewnętrzni interesariusze (przedstawiciele gospodarki, a szczególnie przemysłu) biorą aktywny udział w procesie określania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, w tym kształtowania jego profilu, efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju. Jednak istotnym mankamentem obecnie praktykowanych form tego udziału jest brak na Wydziale Mechanicznym formalnego, afiliowanego ciała reprezentującego przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych. W czasie wizytacji ZO PKA zwrócono uwagę Władz Wydziału na konieczność doskonalenia tego obszaru działalności organizacyjnej Jednostki.

Zdeklarowane efekty kształcenia na ocenianym kierunku są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją jego rozwoju. Umożliwiają uzyskanie spójności kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia, przy wysokim stopniu uwzględnienia wymagań formułowanych dla obszaru wiedzy i dyscyplin naukowych, z których kierunek się wywodzi.

Efekty kształcenia są studentom znane (ich opis znajduje się na stronie internetowej Uczelni w zakładce Wydziału), a sposób ich zredagowania jest zrozumiały, umożliwiając weryfikację ich osiągnięcia. Stosowany na Wydziale system oceny efektów kształcenia jest przejrzysty, a formułowane oceny są obiektywne. Ponieważ podczas spotkania z ZO PKA studenci wskazali problem ich niedoinformowania w zakresie KRK zaleca się prowadzenie systematycznej akcji informacyjnej w tym względzie, zarówno przez Władze Wydziału, a także Samorząd Studencki Jednostki.

Kariery absolwentów Wydziału na rynku pracy monitorowane są na drodze zastosowania różnych form kontaktu: ankiety pisemnej, wypełniania formularza on-line, jak i rozmowy telefonicznej, co zwiększa jej zasięg, skuteczność gromadzenia danych i w rezultacie - efektywność wykorzystania uzyskanych wyników dla doskonalenia jakości procesu kształcenia na akredytowanym kierunku.

Na podstawie analizy udostępnionej podczas wizytacji dokumentacji normującej proces dydaktyczny na kierunku „mechanika i budowa maszyn”, równie wysoko oceniono sposób opracowania i realizacji planu studiów i programu kształcenia. W opinii ZO umożliwia on studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie w ten sposób oczekiwanej struktury kwalifikacji absolwenta, do czego w istotny sposób przyczyniają się praktyki. O ile na I stopniu są one realizowane i zaliczane w sposób wzorowy, o tyle na II stopniu nie są realizowane, co jest raczej rzadko spotykanym ewenementem na studiach technicznych. W opinii ZO PKA Władze Wydziału powinny dokonać weryfikacji w tym względzie aktualnie obowiązującego programu studiów, mając na uwadze większe „uprzemysłowienie” tematyki prac magisterskich oraz możliwość zwiększenia szans absolwentów studiów II na znalezienie atrakcyjnej pracy w przemyśle. Należy również, wsłuchując się w opinie studiującej młodzieży, rozważyć możliwość zwiększenia ilości zajęć praktycznych i ćwiczeń w laboratoriach realizowanych z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania, a także zwiększenia liczby przedmiotów do wyboru.

Najsilniejszą stroną Wydziału jest jego potencjał naukowo-badawczy, zarówno intelektualny, jak i laboratoryjny. Jest on jednocześnie gwarantem osiągnięcia wszystkich zdeklarowanych efektów i celów kształcenia na ocenianym kierunku studiów inżynierskich. Zespół Oceniający PKA, na podstawie analizy przedstawionej w czasie wizytacji dokumentacji oraz rozmów z Władzami Jednostki i nauczycielami dokonał weryfikacji minimum kadrowego, obsady zajęć dydaktycznych oraz prowadzonej polityki kadrowej,

zwłaszcza w zakresie stabilności minimum kadrowego. Wnioski stąd wypływające są jednoznacznie pozytywne (sformułowane powyżej).

Również bardzo wysoko oceniona została infrastruktura dydaktyczna związana z ocenianym kierunkiem. Jest ona doskonale wyposażona w aparaturę demonstracyjną oraz pomiarową i permanentnie rozwijana, a wszystkie wizytowane stanowiska laboratoryjne miały odpowiednią obudowę dydaktyczną (instrukcje BHP, pouczenia do ćwiczeń, scenariusze, wzory sprawozdań i raportów). Co ważne, we wszystkich wizytowanych pracowniach i laboratoriach byli obecni studenci bądź dyplomanci. Ponieważ podczas spotkań z ekspertami ZO PKA studenci wskazali, że nie zawsze mają możliwość korzystania z wyspecjalizowanych programów komputerowych (np. programu Catia), zdaniem ZO kwestia ta powinna zostać rozważona przez Władze Wydziału.

Również pewien niedosyt pozostawia wyposażenie Biblioteki w literaturę specjalistyczną, gdzie zbyt mało jest tytułów nowych, związanych z aktualnymi zagadnieniami mechaniki i budowy maszyn. Studenci kierunku „mechanika i budowa maszyn” wskazali, że część egzemplarzy z literatury podstawowej dostępna jest tylko w czytelni albo w małej liczbie do wypożyczenia na zewnątrz, co znacznie utrudnia im dostęp do potrzebnych informacji. Ten problem, zdaniem ZO, powinien zostać niezwłocznie wyjaśniony i rozwiązany.

Największym mankamentem bazy dydaktycznej wizytowanej Jednostki jest niedostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych, w którym nie ma podjazdów oraz wind. Zgodnie z uchwałą nr 8/2012 Senatu z dnia 28.02.2012 roku wyrażono zgodę na przeprowadzenie inwestycji – budowę ciągów pieszo-jezdniowych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, jednak nie została ona jeszcze zrealizowana. Co prawda pewnym wyjaśnieniem takiego stanu rzeczy są bardzo zaawansowane plany przeniesienia Wydziału Mechanicznego ze starej siedziby do głównego, nowoczesnego kampusu Uczelni, jednak taki stan rzeczy jest w dniu dzisiejszym nie do zaakceptowania.

Podsumowując sprawy studenckie, można ogólnie stwierdzić, że Uczelnia i wizytowana Jednostka zapewnia studentom kierunku „mechanika i budowa maszyn” szeroki i odpowiedni zakres wsparcia naukowego, dydaktycznego i socjalnego w procesie uczenia się. Słabiej na tym tle wyglądają możliwości uczestniczenia studentów w wymianach międzynarodowych. Studenci wskazują, że trudno im zdecydować się na wyjazdy zagraniczne, pomijając względy finansowe, z powodu niskiego poziomu przygotowania w zakresie języków obcych. Słabą stroną systemu nauczania języków obcych w wizytowanej Jednostce jest to, że nie jest przeprowadzany test poziomujący, w związku z tym w grupach znajdują się osoby o różnym poziomie zaawansowania. A zatem racjonalnym rozwiązaniem powinno być dokonanie odpowiedniego podziału na grupy ze względu na wiedzę i umiejętności tak, aby tematyka zajęć dostosowana była do poziomu słuchaczy. Studenci wskazali też, że nie uczą się słownictwa specjalistycznego, część z nich podniosła, że chodzi na prywatne lekcje z nauki języka po zajęciach na uczelni, ponieważ kursy uczelniane nie spełniają ich oczekiwań.

Zdaniem ZO PKA konieczna jest poprawa organizacji procesu kształcenia w zakresie nauczania języków obcych (zastosowanie testu poziomującego i podział na grupy kompetencyjne) oraz rozpatrzenie możliwości podniesienia kwot dofinansowania wyjazdów zagranicznych, by móc lepiej wykorzystać stosunkowo duży potencjał uczelni, do których studenci mogliby wyjeżdżać.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, który został wprowadzony na Uczelni w 2004 roku, odnosi się do wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego. Dla potrzeb ocenianego kierunku stworzono, w wyniku dziesięcioletnich, konsekwentnych działań Władz Wydziału, właściwą strukturę zarządzania jakością kształcenia oraz wypracowano narzędzia i procedury doskonalenia efektów kształcenia. Są one permanentnie udoskonalane, uwzględniając wymagania KRK oraz aktualnie obowiązujące rozporządzenia MNiSW. Podczas wizytacji Zespołu Oceniającego przedstawiono organizację oraz podstawowe założenia funkcjonowania Systemu ZJK na Wydziale, które nie budzą

większych zastrzeżeń. Co więcej, w ramach realizowanych przez Władze Wydziału działań projakościowych, np. w proces opiniowania programów kształcenia, stopniowo włączani są interesariusze zewnętrzni (przedstawiciele pracodawców). Jednak zdaniem ZO PKA brak ich sformalizowanego udziału w strukturze organizacyjnej Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, Rada Programowa kierunku) znacznie ogranicza możliwości efektywnego kształtowania oferty edukacyjnej jednostki i budowania kultury jakości kształcenia. Ogranicza to również możliwości racjonalnego wytyczania kierunków rozwoju Wydziału oraz dynamicznego rozwijania działań promocyjnych osiągnięć dydaktyczno-naukowych Wydziału w kraju i zagranicą. Z tego względu, niezależnie od jednoznacznie pozytywnej, wysokiej oceny jakości funkcjonowania na Wydziale wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia ZO PKA rekomenduje podjęcie stosownych działań formalizujących udział interesariuszy zewnętrznych w strukturach organizacyjnych tego systemu.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Władze Wydziału Mechanicznego Politechniki Koszalińskiej złożyły obszerne wyjaśnienia w dokumencie zatytułowanym: „Odpowiedź na Raport Zespołu Oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej” podpisanym przez Dziekana Wydziału, uzupełnionym o 11 załączników (pismo przewodnie nr R-66/07/2014 Rektora Uczelni, z dnia 4 lipca 2014 roku).

Ustosunkowując się do zastrzeżeń sformułowanych przez Zespół Oceniający, które zdaniem Pana Rektora „wynikają prawdopodobnie ze zbyt syntetycznego ujęcia podjętych problemów w Raporcie Samooceny” Władze Wydziału przedstawiły dodatkowe informacje uzupełniające fakty w nim przytaczane oraz komentarze względem szczegółowych opinii i uwag sformułowanych przez ekspertów ZO PKA w Raporcie z Wizytacji. Najobszerniej skomentowano uwagi ZO dotyczące „skromnego” (jeszcze) udziału interesariuszy zewnętrznych w procesie określania koncepcji kształcenia na akredytowanym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju. Faktycznie, przytaczane przez Pana Dziekana inicjatywy i przykłady różnych form współpracy Wydziału z lokalnymi przedsiębiorcami znacznie ten obraz poprawiają, jednak nie tyle aby możliwa była zmiana oceny w kryterium „1” („koncepcja rozwoju kierunku”) stanowiącym jeden z komponentów oceny programowej kierunku.

Pozostałe wyjaśnienia Władz Wydziału brzmią przekonująco, jednak wymagają weryfikacji przy powtórnej wizytacji Jednostki.

ZO PKA nie znajduje również podstaw do zmiany ocen w pozostałych kryteriach jakościowych.